

OPIEKUN KATOLICKI

Nr 38.

dawniej „Gazeta Górnoszląska.“

Rok XIV.

Bytom (Beuthen O.S.) dn. 18 maja 1887.

„Opiekun Katolicki“ wychodzi co środę i sobotę.

Przedpłata kwartalna wynosi na pocztach jak i dla miejscowych 1 markę; w Austrii z przesyłką 75 cent.; w Ameryce 1/2 dolara.

Listy nadsyłać należy franko pod adresem: Redakcyja lub Ekspedycyja „Opiekuna Katolickiego“ w Bytomiu (Beuthen O.S.) Dyngosstrasse 27.

Za ogłoszenia płaci się od wiersza petytowego lub zajętego miejsca 20 fen.

Ogłoszenia przyjmuje Ekspedycyja w miejscu, jako też i w Wroclawiu Rudolf Mosse oraz Haasenstein & Vogler w Berlinie i Hamburgu. — W Warszawie Rajchman i Frendler, ulica Senatorska Nr. 18. — W Frankfurcie n. M. Daube & Co. — W Paryżu i na całą Francją A. Sławiński Paris, Rue Véseléy Nr. 3.

Rękopisma nadesłane Redakcyi nie zwracają się, lecz bywają niszczone.

Bytom dn. 17 maja.

W ostatnim numerze podaliśmy na tem miejscu złowrogą wiadomość o nałożeniu ze strony Rosyi dość wysokiego cła od naszych materyałów i wyrobów, przez co stanie się to wielką krzywdą jaką niemieckiemu przemysłowi wyrządzili.

W sprawie cel ochronnych na żelazo, surowiec, stal itp. ogłasza „Praw. Wiest.“ następujące rozporządzenie:

Art. 14, mówiący o rudach metalicznych i mineralnych, ulega następującej zmianie: wszelkie rudy, oprócz wymienionych poniżej, grafit w kawalkach, żużle miedziane, żelazo w proszku 7 kop. od puda. Art. 94: surowiec w sztabach, kawalkach i opilkach, przywożony morzem 25 kop., przez granicę lądową 30 kop. Pomieszczone w tym paragrafie pozycye nie ulegają zmianie do dnia 13 stycznia 1898 roku. Art. 95: żelazo sztabowe i sortowe w bryłach, kawalach i t. zw. „milbars“ 50 p.; żelazo w arkuszach i płytach określonych wymiarów 70 kop. Art. 97: stal sztabowa i sortowa w bryłach i kawalach 50 kop.; w płytach i arkuszach określonych wymiarów 70 kop. Art. 162: odlewy surowcowe bez obrobienia 70 kop.; wyroby z surowca z obrobieniem 1 rs. 40 kop. Art. 163: wyroby żelazne i stalowe roboty kowalskiej oraz lane bez szlifowania 1 rs. 20 kop. Art. 164: wyroby żelazne i stalowe roboty kotlarskiej 1 rs. 40 kop. Art. 165: wyroby żelazne i stalowe, oprócz osobno wymienionych, obrobione jakim-

NĘDZA

jej przyczyny i środki zaradcze.

(Ciąg dalszy).

Prócz tego marnuje czas każdy, kto nie tylko w dzień powszedni, ale i w święta oddaje się próżniactwu. Czy nie lepiejby każdy zrobił, gdyby zamiast w święta w szynkowni grać w karty, bilard itp. lub ludzi obmawiać, wziął książkę, „Opiekuna Katolickiego“ lub inne pismo i czytał ciekawe a pożyteczne rzeczy; lub też gdyby się w tym czasie zastanowił nad interesem swego procederu — gdyby wziął pióro i porachował swój tygodniowy dochód i rozchód. Ileż to tracimy prz. z takie marnowanie czasu, a przecież czas jest materyją z której się składa życie. Próżniactwo i lenistwo są tak brzydkie występki, że można je wystawić jako największą hańbę człowieka. Przez próżniaków tracimy choć w najlepszym razie to, coby oni mogli produkować, gdyby pracowali. Im więcej zatem próżniaków tem większa nędza.

Próżność i niepotrzebna nad stan wyniosłość są również przyczynami nędzy i nie jeden już przez nie zrujnowany został.

Nakoniec wielu popadło w nędzę przez to, że zbyt wczesnie i z próżną ręką wstąpiło w związki małżeńskie.

Tyle o przyczynach nędzy. Przypatrzmy się teraz, jakie są naprzeciw temu środki zaradcze.

kimkolwiek bądź sposobem, ważące więcej niż 5 f. 1 rs 40 kop. Art. 172: kosy, sierpy itp. 1 rs. 40 kop. Art. 173: narzędzia rzemieślnicze ręczne 1 rs. 40 kop. Art. 175: maszyny, aparaty, lokomobile, tendry, sikawki parowe — również modele (prócz narzędzi rolniczych) 1 rs. 40 kop. Cło od parowozów 2 rs. Ministrom dóbr państwa i finansów poleca się przedstawić w czasie o ile można najbliższym wnioski w przedmiocie środków, jakichby użyć należało na granicy zachodniej, celem zapobieżenia dalszemu rozwojowi istniejących tamże oraz powstawaniu nowych hamerni i fabryk żelaza bądź obrabiających materyałów zagraniczny, bądź też używających robotników zagranicznych.

Odpowiedź

na zarzuty przeciwko Religii św.

Jakże Ciało Jezusa Chrystusa może być w Sakramencie Ołtarza obecne? to rzecz nie podobna!

Odpowiedź: Jedną tylko dam ci na to odpowiedź, która już wystarcza:

Tak jest, a więc tak być może; *tak jest* w istocie, a więc musisz w to wierzyć, choć nie pojmujesz, jak to być może.

Powiedziałem: *tak jest*, — Jezus Chrystus jest rzeczywiście i istotnie obecny w Sakramencie Ołtarza; po przemienieniu, po konsekracyi, we Mszy ś. ma kapłan na ołtarzu nie chleb i wino, ale ciało i krew Pana naszego Jezusa Chrystusa, utajone pod postaciami chleba i wina, ma żywego Jezusa Chrystusa obecnego.

Pomiędzy przyczynami nędzy wymieniliśmy najprzód powszechny nieurodzaj. Jednym przeciwko niemu środkiem zaradczym jest: sumienne uprawianie i obsiewanie roli. Pomyśli niejednen; choćby ziemię uprawił jak najlepiej, jednak niezapobiegne powszechnemu nieurodzajowi, wyniktemu z posuchy lub zbytnej wilgoci. Prawda — lecz i to prawda, że kto dobrze ziemię uprawiał, ten też zawsze, a więc i w czasie nieurodzaju więcej sprzątał, niż ten, który o rolę nie dbał.

Każdy, kto zaniedbuje należytej uprawy roli, przyczynia się do powiększenia nędzy, bo społeczeństwo traci to, coby człowiek taki mógł produkować gdyby ziemię uprawiał należycie.

Przeciw stratom wynikłym z pożaru i gradu są stowarzyszenia, w których się zabezpieczyć można. Kto się wprawdzie spali, temu żadne stowarzyszenie strat nie wynagrodzi tak, aby one były całkiem pokryte. bo pieniądzy nie da się czasem powetować strata w płodach na zapas przechowanych a tem mniej strata dobrego inwentarza i na przyszłość potrzebnej mierzwy; lecz zabezpieczony uchroni przynajmniej znaczną część swego kapitału od zupełnej zagłady.

Lud nasz błdzi i nieraz jest przyczyną swego upadku przez to, że mało kto zabezpiecza swe ruchomości od ognia. Kto się zabezpiecza, ten wprawdzie musi towarzystwu płacić pewien procent od sumy zabezpieczonej; lecz ta opłata jest bardzo mała stosunkowo do zabezpieczonej czyli otrzymanej korzyści w przypadku pożaru. — O

Aby cię, mój bracie, o tem przekonać, nie będę ci przywoływał na świadków chrześcian wszystkich wieków od apostołów poczynawszy aż po dni naszych, którzy w rzeczywistość obecność Jezusa Chrystusa wierzyli i wierzą, którzy Go w Sakramencie Ołtarza czczą i wielbią; nie będę ci cytował najznajomniejszych ludzi, najuczciwszych i najmędrszych mężów, którzy z całym wylaniem serca i duszy wierzyli w tę tajemnicę, i za nią umrzeć byli gotowi, luboby to wszystko przeciw jakiejś na ciebie musiało zrobić wrażenie. Nie, tego nie uczynię, bobym się musiał zapuścić w za długie i za obszernie rozwody a z drugiej strony mam to przekonanie, że jesteś człowiekiem uczciwym, nie upojonym przesadami, niepodstępny, i masz szczerą chęć i dobrą wolę przekonać się o prawdzie i w nią uwierzyć. Do tej też szczerzej chęci i dobrej woli odwołuję się tu i przytoczę ci prawie bez wszelkich bliższych objaśnień słowa samego Jezusa Chrystusa w piśmie ś. przechowane. On to mówi wyraźnie i stanowczo, że On sam, że ciało Jego, że krew Jego jest Eucharystyją świętą.

Po dwakroć mówił On o tem: raz, około roku przed męką i śmiercią Swoją, gdy Sakrament Ołtarza przepowiadał, obiecywał, drugi raz, tuż przed męką i śmiercią Swoją, gdy go, wypełniając obietnicę swoją, ustanawiał.

1. Co do pierwszego. W 6. rozdz. ewangelii swojej powiada nam Jan ś. nakarmienie 5000 ludzi pięciu chlebami i dwoma rybami, i przytacza mowę Jezusa z tego powodu do ludu mianą. Jezus żąda najprzód wiary w słowa Swoje, ponieważ to, co powiada jest najgłębszą wiary tajemnicą, a potem tak mówi:

„Zaprawdę, zaprawdę wam powiadam: kto wierzy we mnie, ma żywot wieczny,“ (w. 48.).

„Jam jest chleb żywota.“ (w. 47.).

„Jam jest chleb żywy, którym z nieba zstąpił: Jeźliby kto pożywał tego chleba, żyć będzie na wie-

ileż to lepiej ponieść małą tę ofiarę, a mieć wszystko zabezpieczone. To zaś uczynić może nie tylko właściciel domu, ale i komornik, zabezpieczając swoje łóżka, pościel, stoły, komody, odzież itp., za co dostanie zapłacone w razie nieszczęścia spałenostkę, niż nie płacić nic, a przez to popaść w nędzę i żebrać łitości! Choćby nawet nigdy nas przypadek ten nie spotkał, to i w takim razie nie są pieniądze do towarzystwa wpłacone jakoby były wyrzucone na próżno, bo niemi okupilimy sobie spokojność. — Tak samo ma się rzecz z zabezpieczeniami płodów od gradobicia.

Jako środki zaradcze przeciw nędzy powstałej przez śmierć męża lub głowy rodziny, mamy znów towarzystwa zabezpieczenia życia, jak to nasz bank „Westy“ w Poznaniu, którego jeneralną agenturę na Śląsk ma p. Szaflik w Królewskiej Hucie (Königshütte) a który na żądanie da zaraz każdemu wszelką naukę i objaśnienie. Do tego banku można się wkupić tak, iż po śmierci męża dostaje pozostała wdowa lub rodzina sumę, na którą członek był zabezpieczony; dalej tak, że członek i po doświadczeniu do pewnej liczby lat, bierze z towarzystwa miesięczną pensję. Wreszcie i dzieci mogą się zabezpieczyć, i to tak: że po doświadczeniu do pełnoletniości odbierają pensję kwoty jako zapomogę z towarzystwa.

W ostatnim czasie powstała pomiędzy naszymi robotnikami chęć zakładania kas pogrzebowych, aby w razie wypadku śmierci nie byli

ki. *A chleb, który ja dam, jest moje ciało na żywot świata.* (w. 51. i 52.).

„Swarzyli się tedy żydzi między sobą, mówiąc: *Jakoż nam ten może dać ciało swe ku jedzeniu?*” (w. 53.).

Rzekł im tedy Jezus: *„Zaprawdę, zaprawdę wam powiadam, jeśliżycie nie jedli ciała Syna człowieczego, i nie pili krwi jego, nie będziecie mieć żywota w sobie.”* (w. 54.).

(Ciąg dalszy nastąpi).

O SPADKU

podług pomszechnego prawa krajowego.

(Ciąg dalszy).

O prawie spadkobierczym małżonków.

Bez wspólności majątku. Jeżeli jedno z zmarłych małżonków pozostawiło po sobie krewnych linii zstępnej, w takim razie małżonek lub małżonka będący przy życiu, dziedziczą tylko czwartą część sukcesji; jeżeli zaś jest więcej jak trzy linie zstępne, natenczas przeżyjący bierze tylko część dziecińską.

Jeżeli zmarły pozostawia krewnych w linii wstępnej, swoje rodzeństwo lub dzieci ich pierwszego stopnia, w takim razie małżonek przeżyjący bierze w sukcesji część trzecią; a jeżeli pozostawia krewnych tylko w dalszym stopniu, w takim razie małżonek przeżyjący odziedzicza cały majątek. W każdym razie, gdy małżonek przeżyjący przystępuje do sukcesji z krewnymi w linii wstępnej lub pobocznej, należy mu się z góry wszystka pościel i nakrycie stołowe, które małżonkom do zwyczajnego użycia służyło. Tak samo należą do niego meble i sprzęty domowe, chyba, że są przynależnością gruntu lub jakiego prawa.

Z przedmiotów tych, które z góry się należą małżonkowi odziedziczającemu, zobowiązany tenże w razie potrzeby tylko o tyle przyczynić się do placenia długów za nieboszczyka, o ile reszta spadku na to nie wystarcza.

W razie wspólności majątku.

Wspólność majątku pomiędzy małżonkami kończy się z śmiercią jednego z nich obojga. Przedewszystkiem więc musi być oddzielnym majątek wspólny od tego, który jest wyłączną osobistą własnością jednego z nich. Z tego wspólnego majątku odziedzicza przeżyjący małżonek połowę, a druga połowa jest pozostałością po nieboszczyku.

Jeżeli zmarły małżonek pozostawia krewnych w linii zstępnej, którzy z wspólnego majątku jeszcze wyposażeni nie zostali, natenczas małżonek przeżyjący musi się zadowolnić swoją połową. Jeżeli nie ma dzieci, któreby wyposażać musiano,

wystawieni na biedę, lecz znaleźli prędką pomoc. Srodek ten byłby ostatecznie nie zły, gdyby nie było lepszego, a tym jest, zabezpieczanie się na przypadek śmierci. Nie zawadzi więc, jeżeli Wam o tem kilka słów nadmienimy.

Banki Zabezpieczeń na życie, są jednym z najlepszych wynalazków ludzkości. Istnieją one w Niemczech od roku 1827, w Anglii już o przeszło 100 lat rychlej; a słynne Anglików bogactwo pochodzi w znacznej części z tego zabezpieczenia.

Tak samo jak Anglicy tak i my możemy stosunki nasze majątkowe podźwignąć znacznie przez banki zabezpieczeń na życie. — Pieniądz wprawdzie pochodzi z pracy, ale jeszcze nie majątek. Jeżeli bowiem wydawamy to cośmy zarobili, majątku nie zbierzemy nigdy. Konieczność oszczędności musimy połączyć z pracą, jeżeli chcemy dojść do mienia i majątku, czyli, co to samo znaczy: musimy mniej wydawać, aniżeli zarabiamy.

U niezamożnych ludzi jednakże, którzy majątku znacznego nie odziedziczyli po ojcach, oszczędzanie bardzo trudną jest rzeczą, i największą ludzi przez całe życie nic nie oszczędzi, bo zwykle braknie im tej mocnej woli, która nie wydać nie dozwoli na zbytne rzeczy. Często też śmierć rychła niweczy nasze mocne postanowienia oszczędzania jakiegoś kapitału.

Głównie naprzeciw tym dwóm przyczynom sprzeciwiającym się skutecznemu oszczędzaniu, wymyślono banki zabezpieczeń na życie.

Skorośmy się bowiem zapisali do takiego banku, z pewnością oszczędzimy tyle, ileśmy sobie postanowili, tj. sumę zabezpieczoną.

(Dokończenie nastąpi).

natenczas małżonek przeżyjący połowę należącą do pozostałości po zmarłym dzieli się z bliskimi jego krewnymi w stosunku, jaki jest przepisany zasadami prawa pospolitego, z góry jednak zatrzymuje dla siebie pościel, stolowizną, jako też meble i sprzęty domowe, bo te do podziału nie należą, tak samo jak nie należą do podziału bielizna, odzież, których używa żyjący małżonek.

Dzieciom wyposażonym za życia nieboszczyka służą w stosunku do żyjącego małżonka tylko te prawa, jakie mają poboczni krewni pierwszego stopnia. W wszelkich przypadkach, gdy przeżyjący małżonek z innymi krewnymi jak z dziećmi niewyposażonymi, przystępuje do spadku po nieboszczyku, zatrzymuje aż do śmierci użytek całego majątku, który do obojga należał, krewni zatem nieboszczyka dopiero po śmierci żyjącego małżonka domagać się mogą wypłacenia im się należących sched.

Jeżeli nie ma bliskich krewnych nieboszczyka, w takim razie cały majątek wspólnością objęty, staje się własnością małżonka żyjącego.

Emigracja ogólna.

Wedle statystyków, to 19 milionów ludzi nie mieszka w swym własnym kraju, ale w zagranicznych. I tak: w Anglii mieszka 293 tysiące cudzoziemców. We Francji 1 milion 101 tysięcy, w Rosji 344 tysiące, w Szwajcaryi 211 tysięcy, w Austrii 182,600, w Belgii 145,665, we Włoszech 59,956, w Skandynawii i Hiszpanii 92,670. — W Ameryce Północnej zamieszkuje najwięcej obcych, gdyż 7 milionów 300 tysięcy. W Ameryce Południowej 6 milionów 33 tysiące. W Azji 1 milion 584,344. W Afryce 140,300.

Pomiędzy krajami co do liczby wychodźców jest pierwsza Anglija, gdyż rok rocznie około 4 miliony 200 tysięcy Anglików zwiedza lub przemieszkuje obce kraje. Potem idą Niemcy z pożądaną liczbą 2 miliony 601 tysięcy, z których 2 miliony zamieszkuje Stany Zjednoczone w Ameryce, a 82,000 w sąsiedniej groźnej Francji. Potem idą Włochy, Skandynawia, Belgija i t. d. Najmniej wędrują do obcych krajów poddani Austriacy. Gon. Wielkp.

Przegląd polityczny.

NIEMCY.

Berlin. W sejmie pruskim załatwiono się ostatecznie z ustanowieniem nowych siedzib dla zwiększonej liczby landratów. Na Prusy Zachodnie dodano po pewnej opozycji nawet ze strony

Do Pana Pietrka.

1. Bóg zapłać Pietrku, żeś nam objawił
Co dwaj mężowie z sobą mówili
Boś nie jednemu tem radość sprawił
Od tego czasu będą znosili
Mężowie od żon wszystkie przykrości
Spodziewając się w niebie radości. —
2. Bo już nie jeden blisko rozpaczy
Mało nie zrobił już się „chacharem“
Mysząc: nie będzie nigdy inaczy
Już tak zostanie zawsze przy starem
Toć i po śmierci tak cierpieć muszę
Trudno bym zbawić mógł moją duszę.
3. Przy takiej żonie gorszej od czartu
W niczem dogodzić nikt jej nie może
Gęba dzień cały zawsze otwarta
Choćby stodoła w żniwa na zboże
A język lata jak pytel w młynie
Z ust nic dobrego jej nie wypłynie.
4. A teraz przecie Pietrku kochany
Tem się ucieszy mąż utrapiony
Że chociaż teraz srodze nękania
Będzie po śmierci za to zbawiony —
Szkoda że niewiem twego nazwiska
Radbym cię bardzo oglądał z bliska.
5. Bo w twojej głowie rozum nie lada
Tak umiesz ludziom przedstawić jasnie
Kto to przeczytał każdy powiada
Że mu z pamięci nigdy nie zgaśnie
Gawęda przez cię gdzieś podśluchana
Do wiadomości ludziom podana.

W. W.

stronników rządowych nowy piąty powiat ze siedzibą landrata w Pucku. Powiat ten będzie najmniejszy i najuboższy w całych Prusach Zachodnich i składać się będzie z odcinka powiatu wejherowskiego i obejmować będzie miasto Puck, dalej okręgi Rzucewo, Celbowo, Darzłubie, Krokowo, Karwieńskie błoto, Starzyn, Lepcz, Swarzewo, Zarnowiec, Helg, Oksywie, Dąbową-górę, a z okręgu rybieńskiego obwody dominialne i Luboczyn, okręgu redawskiego gminę Polchowo i obwód dominialny Rekowo. Wreszcie pozostanie powiat wejherowski niezmienny. — Powiat świecki pozostanie także niezmienny.

W trzecim czytaniu poseł Keneman przepari wpływem swoim jednakowoż protest ks. dr. Stablewskiego i w powtórnym głosowaniu większością jednego głosu przeprowadził wniosek swój, którego dążnością było przyłączyć obwód żerkowski do nowego powiatu jarocińskiego.

— Radzie Rzeszy, jak piszą gazety berlińskie, przedłożony zostanie przez rząd projekt opodatkowania cukru.

Jak słychać, podatek od gotowego cukru wynosić będzie po 5 mr. od centnara. Oprócz tego fabrykanci cukru opłacać mają po 1 marce od centnara buraków. Cukier zaś sprzedawany za granicę kraju, wolny będzie od wszelkiego podatku.

— W parlamencie niemieckim ukończono obrady ogólne nad prawem o nowym opodatkowaniu spirytusu.

Rozprawy te ogólne trwały kilka godzin, bo spora liczba mówców głos zabierała. W końcu wybrano komisję, z 28 członków złożoną, której cały projekt wódczany oddano do szczegółowego rozpatrzenia.

— Marszałek polny Moltke pożegnał się u cesarza Wilhelma wyjeżdżając na wieś. Sam cesarz Wilhelm odbiera codziennie rewiję i przegląd wojska już to w Berlinie, już to w Poczdamie, dokąd pociągami nadzwyczajnymi jeździ.

— Minister spraw zagranicznych, hr. Bismark, syn kanclerza, wyjechał dla pokrzepienia sił do Irlandji, gdzie zabawi u tamtejszego wicekróla, lorda Londonderry w Dublinie. Taka podróż może być i przyjemna i pożyteczna, bo przyszłość Anglii leży teraz w ręku Irlandji.

— Liczba losów loteryi brunświckiej ma być zmniejszona z powodu zakazu wydanego w Prusach, że nie wolno grać mieszkańcom w loterye niepruskie. Dyrekcyje loteryi saskiej, hanburskiej, meklenburskiej skutkiem tego zakazu także niezawodnie zmniejszą liczbę losów loteryjnych.

AUSTRIA.

Wiedeń, 10 maja. Nowo mianowany nuncjusz papieżki, Galimberti, wczoraj miał posłuchanie u cesarza i złożył mu przy tej sposobności list papieżki, uwierzytelniający go przy tutejszym dworze cesarskim.

Dnia poprzedniego opuścił Wiedeń dotychczasowy nuncjusz, kardynał Vanutelli, udając się do Rzymu.

Odjeżdżającego księcia kościoła na dworcu kolejowym żegnało bardzo wiele wysokich dostojników, tak duchownych, jak i świeckich, by mu okazać swą cześć i swój szacunek, jaki przez czas swego w Wiedniu pobytu umiał u nich sobie zaskarbić.

FRANCYA.

Francuzi na wzór armii niemieckiej robią próby w szybkim ściąganiu wojsk w jedno miejsce i tak samo w szybkim sporządzaniu dla nich posiłku. Na dworcu w Soissons ściągnięto w tym celu trzema pociągami dwie baterje, dwa szwadrony i 2 bataliony razem 3787 wojska z Campagne, Lion i Tergnier. Wyladowanie z wagonów, pożywienie i wladowanie napowrót trwało nie całą godzinę.

— W Ministerstwie francuzkiem niestety znowu zanosi się na to, że minister skarbu może weźmie dymisy, ponieważ komisya budżetowa, rozpatrująca wszelkie sprawy pieniężne, odrzuciła jego sprawozdania i obrachunki za ostatnie 3 miesiące.

Jeżeli bowiem sejm potwierdzi odnośną uchwałę komisji budżetowej, minister skarbu będzie musiał ze swego urzędu ustąpić.

— Prezes ministerstwa francuzkiego był wczoraj obecny na uczcie, wyprawionej na jego cześć w mieście Havre i miał przy tej sposobności długą mowę tej treści, że Francya chce wprawdzie utrzymać pokój z Niemcami, jak i z każdym innym sąsiadem, ale tylko tak długo aż na to pozwoli jej honor.

ROSYA.

Z Petersburga piszą nam, że rząd rosyjski powziął stanowczy zamiar połączenia państwa chińskiego z Rosją za pomocą kolei. Kolej ta ma iść od Wolgi do Irtyżu, a budowa jej ma trwać 5 lat. Stacje będą otoczone wałami i palisadami, aby je uchronić od najazdów dzikich plemion, a w stacji Fiemen nad Turą ma być urządzony obóz oszańcowany. Kolej ta między innymi służyć będzie także dla celów ekonomiczno-kolonizacyjnych, a taryfy mają być niskie i na sposób amerykański pobierane we formie portu.

WŁOCHY.

Z Rzymu donoszą, że papież przed tygodniem otrzymał od cesarza Wilhelma nader serdeczny list, jako odpowiedź na swój telegram, wystosowany do niego z powodu potwierdzenia nowego prawa kościelno-politycznego.

W liście tym, jak słychać, cesarz niemiecki dziękuje papieżowi za mądre i pojednawcze wystąpienie w tej sprawie i wyraża zarazem życzenie, aby pokój na polu religijnem nigdy nie został zakłócony.

AMERYKA.

Most się zerwał w okolicy Bostonu, w Ameryce, i to pod pociągiem kolei żelaznej. Szkoda ztąd wynika wynosi jeden milion dolarów.

— Straszny pożar w Augustynie Flor. w Ameryce zniszczył Katedrę, ratusz, kilka wspólnych hoteli, szkół i bardzo wiele domów.

Wiadomości miejscowe i potoczne.

Bytom. W sąsiedniej nam Rosji co chwilę słychać o nowych rozporządzeniach (ukazach). Oto znów nowy pomysł: Konie, przechodzące przez granicę do Prus, czy to przy zaprzęgu lub konne, oszacowane będą na granicy, a trojaka wartość tychże złożoną być musi na komorze, którą się znów otrzymuje, gdy się powraca z powrotem. Jestto we związku z zakazem wywozu koni, a utrudnia coraz to więcej komunikacją z zagranicą, z którą pograniczne miasteczka nasze — nie tak dawno jeszcze temu — dobre robiły interesa.

— W celu przeszkodzenia przemysłnictwu na granicy moskiewskiej znacznie powiększono straż graniczną, co pociągnie za sobą jednorazowy wydatek 335 tysięcy rubli.

— W petersburskiej fabryce naboju robią teraz doświadczenia i próby z karabinem, wynalezionym przez p. Maksyma do szybkiego strzelania. Ów Maksym miał dać podczas próby 70 strzałów za minutę.

— Fabrykanci likierów, słązcy i poznańscy, zbiorą się d. 17 b. m. o godzinie 3 popołudniu w Wrocławiu na ulicy Karlstrasse w „Café restaurant“, aby zająć postawę w obec nowego projektu podatkowego od wódki.

— Koty w obcych ogrodach wolno uważać za zwierzęta drapieżne i strzelać bezkarnie.

— Jak można zapobiedz tworzeniu się sadzy w piecach itp. Jako dobry środek przeciw tworzeniu się sadzy w piecach i kominach, okazało się dotąd mało albo wcale nieznane następujące doświadczenie: Bierze się garść świeżych ostrużyn z ziemniaków (kartofli) i wrzuca w ogień, przy czem trzeba natychmiast drzewiczki dobrze zamknąć. — Para która się z piekących ostrużyn wydobywa, ma mieć tę własność, że zabiera ze sobą sadze, które się w rurach itp. osadziły, i uprowadza je w powietrze. Częstsze używanie tego środka zmniejszyłoby potrzebę ciągłego czyszczenia pieców itp.

Chorzów. Czas do rozpoczęcia budowy przy naszym nowym kościele bardzo byłby dobry. Pieniądze z pewnością też będą, dla tego się każdy dziwi, że zwłoka. (Niezawodnie w tem, że majster murarski Kowalik umarł a wyszukanie innego, umowy, obrachunki itp. wszystko wymaga czasu. Przyp. Red.)

Laurahuta. Towarzystwu Laury i Królewskiej Huty, wytoczony został proces o wydanie ściąganych pieniędzy szkolnych w sposób niewłaściwy od roku 1873, dla katolickich szkół Laurahuty i kolonii Wandy.

□ **Wielka Dombrowka.** Mili Czytelnicy „Opiekuna Katolickiego!“ Donoszę wam wiadomość o radości jaką mieć będziemy w niedzielę (22 maja). W naszym nie dawno nowo wybudowanym kościółku odbędzie się odpust, który jest założony na Najsw. Mar. Pannę pod tytułem wspomnienia wiernych 24 maja. A że nie można od-

żyć tegóż odpustu do drugiej niedzieli, gdyż trafi uroczystość Zielonych Świątek, a nie mamy jak tylko jednego księdza, który zmuszony odprawiać nabożeństwo w parafialnym kościele w Kamieniu, otóż więc w Dombrowce 22 maja będzie ów odpust naprzód odprawiony. Podobno ma przybyć do nas z kazaniem ks. proboszcz Szwider z Laurahuty. Wszystkich z okolicy zapraszamy na nabożeństwo, a ktokolwiek ma przyjacieli w Dombrowce, przy tej sposobności może ich odwiedzić.

× **Wielkie Strzelce.** Radość po radości. Nie dawno temu mieliśmy radość z odebrania napowrót naszej świątyni, a dziś donoszą o nowej, że 21 maja będziemy mieli to szczęście powitać w murach naszego miasteczka Najdosłajniejszego Biskupa Dr. Gleicha, który tu udzielać będzie Sakramentu Bierzmowania.

□ **W Falkowicach** na Górnym Śląsku poszedł pewien chałupnik w pole wraz z żoną, zostawiając sześciorgo drobnych dzieci pod dozorem dwunastoletniego dziewczęcia, które miało rodzicom ugotować obiad. Dziewczę nanieciło ogień, który dzieci w koło obsiadł. W tem wypadł węgiel i zapalił sukienkę jednej ze siostrzyczek. Suknia zaczęła się palić jasnym płomieniem. Dzieci najprzód straciły przytomność i poczęły na gwałt krzyżeć, wreszcie zaczęły lać wodą. Ogień wprawdzie ugasiły, ale za późno, gdyż dziecko w skutek poparzenia wkrótce umarło.

□ **Z Wrocławia** donoszą, że podwyższenie cła na granicy rosyjsko-polskiej nakazano wprowadzić natychmiast skutkiem telegraficznej instrukcji nadesłanej z Petersburga d. 9 maja. Na tę wiadomość ładunki żelaza będące w drodze ku granicy cofnięto napowrót.

— W sprawie obsadzenia biskupstwa wrocławskiego donoszą znów, że obecnie kandydatem rządowym na tę stolicę biskupią jest wrocławski kanonik X. Sockel, który podobno tak u rządu, jak i u dworu berlińskiego jest osobą mile widzianą.

Kraków. Dyplom doktora filozofii uchwalili senat uniwersytetu krakowskiego udzielić przy sposobności poświęcenia i otwarcia nowego gmachu uniwersyteckiego dnia 13go czerwca br. areyksięciu Rudolfowi, następcy tronu, w uznaniu jego prac naukowych, przyrodniczych i krajoznawczych.

Kolce. Pewien właściciel z okolicy Berlina wyrokiem sądu zniewolony został do usunięcia ogrodzenia, które przy drodze publicznej swemi drucianymi kolcami od czasu do czasu kaleczyło ręce lub suknie przechodniów.

Czarny bocian przebywa w lecie nie tylko w północnej Rosji, lecz także w naszym kraju i w naszej Ojczyźnie, i to nad Czarną wodą, Brdą, w puszczy tak zwanej Tucholskiej, nad Jeziorem Raduńskim i Radunią, gdzie się gnieździ i lęże.

W Wesołom (pod Walczem w Prusach Zachodnich) mieszkał leśniczy Szlifert, który zastrzelony został dnia 19 marca 1883. Przypuszczano powszechnie, że go kłusownicy zabili, na których miał zawsze baczne oko. Tymczasem zgłasza się przed tygodniem do wójta w Binowie elw leśny Milke, rodem z Walcza i zeznaje, że on jest mordercą. Utrzymywał on stosunki miłosne z córką zamordowanego i prusił Szliferta o jej rękę, ale odpowiedź otrzymał odmowną. Palając żądzą zemsty zaczął się w zagajeniu i z tyłu zastrzelił leśniczego. Nikt nie miał w podejrzeniu mordercy, który jeszcze niejaki czas zahajował w domu leśniczym, a potem wyprowadził się do Rosji, skąd go dla braku legitymacji wydalono. Drgnięty wyrzutami sumienia nie mógł ich znieść dłużej i sam się oddał w ręce władzy. Milke liczy obecnie 28 lat i w więzieniu powtórzył swe pierwotne zeznanie.

Rozmaitości.

Osobliwy garb. Dzienniki francuskie donoszą, że parę dni temu, pewien człowiek, podobny z długiej swej brody do żyda wiecznego tułacza, a z olbrzymiego garbu na plecach do Poliszynela, wszedł do jednego z domów przy ulicy św. Karola w Paryżu, mówiąc portjerowi, że idzie do jednego z lokatorów na trzecie piętro, nie znalazł nikogo w mieszkaniu, ale nie było to niespodzianką dla niego. Za pomocą wytrycha otwierał wszystkie schowki i zabrał wszystkie pieniądze i klejnoty. Po takiej pracy udał się do handlu wina, aby się pokrzepić i wypocząć. Robotnicy, którzy się tam zeszli w tym czasie,

zaczęli sobie z garbusa żartować. Rozgniewany, pokłócił się z nimi, z kłótni wynikała bójka, i nagle uderzony silną prawicą, garb się przekrzywił. Zaprowadzono mniemanego garbusa do komisarza policyi, który ciekawością zdjęty zapragnął garb oglądać z bliska. Rozebrano nieboraka, i przekonano się, że garb służył mu za schowek, napełniony obecnie skradzionymi w cudzym mieszkaniu pieniędzmi i klejnotami.

Pism polskich ekspeduje pocztą w Prusach 92. Z tych wychodzi w Poznaniu 22, w Bytomiu 4, w Toruniu 4, w Lötzen, Olsztynie, Mikołowie, Gelsenkirchen, Katowicach (Górny Śląsk), Królewcu, Wrocławiu, Pelplinie i Nissie po jednej. Inne gazety wychodzą za granicą, i to: w Warszawie 27, we Lwowie 13, w Krakowie 10, w Petersburgu, Cieszynie i Chicago (w Ameryce) po jednej. Codzienne numera wydaje 15 gazet, po siedem numerów tygodniowo 3, po dwa na tydzień 5, raz w tydzień 37, co dwa tygodnie 1, trzy razy w tydzień 1, a raz 32 pism.

Domowy środek na migrenę. Wiedeńska „Presse“ zaleca, jako wypróbowany, bo z powodzeniem przez kilkanaście osób środek na migrenę: łyżeczkę zwyczajnej soli kochennej którą następnie popić należy wodą. Nie było podobno wypadku, żeby środek ten najdotkliwszej migreny na razie nie usunął; a środek to tak prosty i niewinny, że w danym razie spróbować nie zawadzi.

Fabryka nici szpulkowych. W Warszawie ma być niebawem założoną fabryka nici szpulkowych które jak wiadomo, sprowadzane były dotychczas z Anglii.

Dla czytelniczek. Pod tym tytułem w dzienniku francuskim „Poisson de Montidier“ czytamy: Żeby być piękną, potrzeba posiadać trzy rzeczy białe: skórę, zęby i ręce, trzy rzeczy czarne: oczy brwi i rzęsy, trzy rzeczy długie: stan, włosy i rzęsy, trzy rzeczy krótkie: zęby, uszy i język, trzy rzeczy małe: ręce, głowę i nogi, trzy rzeczy pulchne: ręce, nogi i posąg.

ŻARTY.

** **Majster rzeźnicki** do ucznia przy stole: Chłopcze! a czego to płaczesz?

Uczeń: Gdyż mi bardzo markotno, i boleśnie, aby zabić tak pięknego wołu, dla tak małego kawałka mięsa.

** **Pani** do swej służącej: Dla czego zostałeś od swego państwa ze służby zwolnioną?

Służąca: Nanu? przecież ja się także nie pytam, dla czego ostatnia służa dłużej wytrzymała nie mogła.

** **Gość:** Kelner! przynieś mi dziś do zjedzenia, ale coś niezwykłego.

Kelner: Niech więc sobie pan zamówi np. k. tety i zaraz zapłaci, a będzie to już od dawna coś niezwykłego.

** **Pani:** Panie Doktorze, czy pan sądzisz i uważasz moją chorobę nie do wyliczenia? że tak się długo namyślał?

Doktor: Łaskawa Pani! mówię to stanowczo, że nic pomódz nie mogę.

Pani: Co? jak? pan mnie przestraszasz!

Doktor: Tak jest jak powiedziałem, że nic pomódz nie mogę, gdyż pani nie nie brakuje.

(Nadesłano.)

■ **Każdemu** cierpiącemu na epilepsję, padaczkę, kurcze i cierpienia nerwowe, poleca się bardzo sławny środek leczniczy p. D. Mahler, z Hanoweru. Niechże się więc każdy cierpiący na powyższe choroby uda z pełnym zaufaniem do wzmiankowanego pana, a wielu znajdzie pomoc i ratunek, może już często w rozpaczających wypadkach. Po listownem nadesłaniu opisu dokładnej choroby, prześle p. D. Mahler ów środek, czyli lekarstwo, zaraz przez pocztę i sposób użycia.

Bardzo wiele osób, którzy na te choroby długie lata cierpieli i jako nieuleczalni zostali zjadł inąd opuszczeni, to przez tenże środek w 3 dniach trwale uleczani zostali.

KORESPONDENCA EKSPEDYCYI.

Gdyby komu którego numeru brakowało, niech nam doniesie przez kartę korespondencyjną, a odwrotną pocztą przesłamy.

Kurs pieniężny.

Za Rubla płaca - - - - 1 M. 75 1/2 fen.
Za Guldenu - - - - - 1 „ 60 1/4 „

Całkowita wyprzedaż! **L. BERNSTEIN** Bytom, ul. dworca kolei żelaznej (Bahnhofstr.) poleca swój wielki skład pięknych i dobrze leżących czarnych ubiorów dla chłopców, przystępujących do Komunii św. już od 9 młk. w skutek przeprowadzenia się, zmuszony wyprzedać. **Całkowita wyprzedaż!**

Szanownej Publiczności polecam
mój doborowy skład

zegarów i zegarków.

Znaną jest firma **Gross'a** (katolika) z rzetelności i sumiennosci, i taką pozostanie nadal, o czym każdy przekonać się może.

Nadmieniam także, że przyjmuje i wszelkie reperacje, a wykonuje się prędko i po cenach jak najtańszych.

Wd. Antonia Gross,
Bytom, ul. krawiecka.

Szanownej Publiczności Bytomia i okolicy polecamy nasz wielki skład gotowych

ubiorów dla mężczyzn i chłopców

różnego gatunku po przystępnych cenach. — Zamówienia według miary wykonywają się jak najakuratniej w naszej własnej pracowni w domu, tanio. Prosząc o uwzględnienie, przyrzekamy rzetelną usługę **Bracia Kober** w Bytomiu, (Beuthen O.S.)

Rynek Nr. 4, dom po stronie ratusza.

LIPPMANNA KARLSBADZKIE PROSZKI BURZACE

Nieźródne na domowe i zimowe kuraeje.

Nabyć można wszędzie w aptekach. W większej ilości w drogeriach i składach wód mineralnych.

Prawdziwe tylko wtedy, jeżeli w każdej dozie widoczna jest Lippmann'a marka ochronna. Centralne źródło rozsyłki: Lippmann'a apteka w Karlsbadzie.

Do dostania w aptekach w: w Bytomiu G. S. (dawniej Wiesiołka apteka) w Glinicach (w aptece pod orłem) w Katowicach w aptece pod orłem i miejskiej w Tarnowicach (w aptece pod lwem), itp.

Polecam:

Dla budujących!

Z dniem 1 czerwca tego roku będzie można nabyć dobrze wypaloną

cegłę

w Lipinach po jak najtańszej cenie. — Zgłaszać można się już do

Józ. Rotter
mistrza stolarskiego
przy farze w Lipinach.

najlepszy twardy cukier bez papieru ważony funt	0,28 M
najpiękniejszą białą faryng	0,26 "
Jawa kawę	1,20 "
Perl kawę	1,40 "
Cygorę żółtą, zieloną i czerwoną ciężką paczkę	0,15 "
Mydło, dobrze suche ważone	0,30 "
mydło II gat	0,25 "
najlepsza soda	0,6 "
najlep. krochmal ryż.	0,25 "
Presówkę	1, — "
dobre cygary po różn. cenach, petryoli amerykański	0,14 "
- Rzetelna waga, dobry towar, oraz skora usługa. Proszę o łaskawe względy.

Henryk Krist

w Bytomiu, G. S. (Beuthen O.S.)
naprzeciw starego katolickiego kościoła farnego.

UCZNIA

przyjmie zaraz
Józ. Rotter,
mistrz stolarski
w Lipinach, przy farze.

LECZENIE GŁUCHOTY

SZTUCZNE BEBENKI dyplomowane, **NICHOLSONA** leczą, albo przynoszą ulgę w GŁUCHOCIE z zakieję przyczyn nie pochodząca. Dzięki tym przyrządom otrzymane najbardziej zadziwiające przykłady wyzdrowienia. Posylając 25 piennigów w markach pocztowych otrzymuje się franco ilustrowaną broszurkę złożoną z osiemdziesięciu stronnic i zawierającą ciekawe opisy prób robionych w celu leczenia GŁUCHOTY, a także listy rekomendacyjne Doktorów, Adwokatów Wydawców i drugich osób godnych zaufania które zostały wyleczone przy pomocy tych BEBENKÓW, i glosno je zalecają. Adresować listy: J. H. NICHOLSON, 4, ulica Drouot, PARYŻ

HAMBURGSKO-AMERYKAŃSKIE TOWARZYSTWO AKCYJNE ŻEGLUGI PAROWEJ.

Bezpośrednia komunikacja pocztowa pomiędzy Hamburgiem a Nowym Yorkiem w każdą środę i niedzielę, pomiędzy Havrem a Nowym Yorkiem w każdy wtorek, pomiędzy Szczecinem a Nowym Yorkiem co 2 tygodnie, pomiędzy Hamburgiem a Indiami Zach. 3 razy miesięcznie, pomiędzy Hamburgiem a Meksykiem raz w miesiąc.

Parowce pocztowe tego Towarzystwa podają bardzo dobrą sposobność do podróży w kajutach i w środkowych przedziałach; utrzymanie w czasie podróży jest znakomite.

Bilazych wiadomości udzieli A. Piskorski w Wielk. Strzelcach (Gr. Strehlitz).

!Dla uwagi!

Nasze wiele razy premiiowane, urzędowo podszukane **ogniotrwałe**

Papy na dachy

bywają brane do **pierwszej klasy ogniówki dla twardości przykrycia**. Świadectwa wystawione przez powagi budownicze o wybornym naszym fabrykacie są do usług, jak również i świadectwa urzędowe. **Trzeba zwać przy kupnie papy na pokrycia dachów aby była etykieta naszej firmy, a będzie do dostarcia na Górnym Ślązku u wielu kupców.**

Georg Friedrich & Co.
Wrocław. Fabryka papy na dachy.

Franc. Letzel

w Bytomiu, ul. Dyngos przy Bulewarze Nr. 32.
Skład żelaza i wyrobów żelaznych, artykuły do budowania szyn, cementu, papy, smoly, naczynia domowe i narzędzia dla rzemieślników.

Franc. Letzel Bytom, przy Bulewarze.

Polecam mój wielki skład trumien **metałowycia** jak i z **drzewa**. Także **ubioru dla zmarłych, trzewiki i aksaminne kapie** które mam w składzie zawsze gotowe, po jak najniższych cenach.

L. Schulz,

majster stolarski w Bytomiu, ul. Tarnowicka N. 19, naprz. nov. Kościoła św. Trójcy.

Chłopiec, który pragnie się wyuczyć postępowego piekarstwa (nie zwykłego) znajdzie zaraz u mnie miejsce.
F. SCHWAN, majster piekarski w Bytomiu, ul. Glinicza nr. 17.

Deski, blochy, balki,

jako też inne gatunki drzewa do budowli potrzebne i stósowne, również

trociny i drzewo na opał

poleca po najtańszych cenach

GOLDSTEIN'A pila parowa

w BYTOMIU, (Beuthen O.S.)

Niemiecki likier

„BENEDICTINE“

z destylarni fabrykanta

Friedrich Jöhu

założona w 1842 r.

Waldenburg w Ślązku.

Wpływający na zdrowie likier, z najdelikatniejszych ziół.

Trzeba na to zwać, aby na każdej flasce była marka ochronna i ceterokafciata etykieta z podobieństwem fabrykanta. — Ten wyborny likier niemiecki „Benedictine“ z najszlachetniejszych, a wpływających na zdrowie całego organizmu, wzmacniając i jego czynności leko drażnią. Zioła i rośliny zestawione są tak jak przy każdej flasce załączone świadectwa wykazują — ludzi fachowych i przysięgłych sąd chemików pp. dr. C. Bischoff, dr. Hans Br ckebusch w Berlinie polsk. ukane i potwierdzone, że tenże likier w jego zestawieniu prawie odpowiada likierowi „Benedictiner“ wyrównywa całkiem tym samym skutkiem. Tenże wyborny niemiecki likier „Benedictine“ jest jedynie do dostarcia w niżej podanych składach: 1/4 litr. flaszka 4,50 M., 1/2 l. 2,25 i 1/4 litr. 1,25 M. — w Bytomiu ma Gustaw Cohn.

Znane na całym świecie są Kirberga sławne

brzytwy

wyrabiane z angielskiej srebrnej stali, wklesło szlifowane, gotowe do użytku, sztuka 3 marki. **Pudełko do brzytwy po 30 fen.** **Oryginalne pasy rzemieńne do ostrzenia brzytwy sztuka 2,50 m.** **Masa na pasy do ostrzenia brzytwy, pudełko 50 fen., 5 pudełek 2 m.** **Oryginalne mydło do golenia, szt. 40 fen., 6 sztuk 2 mr.** **Pendzelki do mydła sztuka 50 f i 1 m.** **Kamienie do ostrzenia sztuka 7,50 mr.** — Wszystko pod gwarancją. Przesyłka następuje po nadesłaniu należytości lub za zaliczką.

Otto Kirberg,

fabrykant noży,
Düsseldorf dawn. Graefrath.

Szanownej Publiczności Bytomia i okolicy donoszę niniejszem, że objąłem

Restauracye

przy kopalni „Theresia“ N. 1 polecając jak najlepiej odnowione lokale łaskawym względem. O najlepsze przekąski i napoje jak i słoną i rzetelną usługę, zawsze starać się będę

F. Koschmieder.

Chłopiec,

chcący się wyuczyć dobrze kupectwa, znajdzie zaraz miejsce u kupca p.

F. BUJA

w Bytomiu, ul. dworca kolei żelaznej (Bahnhofstr.)

Wino węgierskie

cierpkie, łagodne i słodkie poleca flaszkę po 1,50, 1,80, 2,00 marki.

Henryk Krist

w Bytomiu G. S.
naprzeciw starego katolickiego kościoła farnego.

Wielki skład

TRUMIEN

od największych do najmniejszych i od najdroższych do najtańszych, ma zawsze na składzie **Józef Rotter.**

mistrz stolarski w Lipinach.

Skora i rzetelna usługa.

Pierwszy stolarz przy farze.

Epilepsya (padauczka) kurcz i cierpienia nerwowe itp. leczy nawet w zastarzałych wypadkach zwykle w 3 dniach, także listownie, opiekując się na więcej niż 20 letniej praktyce ze skutkiem i bezpowrotnie.

D. Mahler. Hanower.

Skład trumien,

od największych do najmniejszych mam zawsze tano na składzie.

Przy tej sposobności polecam Szanownej Publiczności mój warsztat stolarski przy b. dowlach tp. Skora i rzetelna usługa.

Robert Hensel,

w Bytomiu, ulica Kościelna 18.